

rozhovory 36

2. ČÍSLO

V PRAZE 1. XI. 1953

ROČNÍK 1.

OBSAH			
2	JIŘÍ PAUKERT	Nad prvním číslem Rozhovorů.....	kritika
7	RADIM KOPECKÝ	Evoluční determinismus?.....	filosofie
8	P*	V pitevně.....	poesie
9	IKE KORED	Píši ti při víně.....	poesie
10	NINA DRÁTOVÁ	Smutný dům.....	spleen
13	VÁCLAV HAVEL	Nicota	úvaha
15	POULINE	Město	poesie
16	P*	Když nemohu spát.....	poesie
17	EVA POKORNÁ	Ukolébavka.....	poesie
17	- 1500 -	Větříčka	poesie
18	RADIM KOPECKÝ	Marcel Bornand	z literatury
20	JIŘÍ PAUKERT	Vila pod Špilberkem.....	poesie
21	IVAN HARTMANN	O sudu osudu.....	úvaha
22		Organisační zprávy	

VYCHÁZÍ NEPRAVIDELNĚ

A já věřím, že vidění je velká moudrost a že je záslužnější mnohem více vidět, než soudit; ba věřím, že čím více kdo vidí, tím méně může soudit a tím méně také touží po tom, aby byl souzen.

Karel Čapek: Kritika slov

NAD PRVNÍM ČÍSLEM ROZHOVORŮ.

Jiří Paukert, 36/6.

„Rozhovory 36“ a povedomá titulní stránka. První číslo! Teď, skoro po měsíci, když okouzlení vyprchalo, беру je do rukou s úmyslem napsat spíše několik připomínek nežli recenzi.

Náš sen o společném časopisu se tedy splnil. Každý máme možnost uplatnit své příspěvky, vydat se z toho nejlepšího, co v nás je, dát konečně zelenou všem tvůrčím silám, které chtějí vyrazit na povrch. Dne 1. října se tedy rozjel rychlovlak a vjel plnou parou na stříbrnou kolej, která vede za horizont, neznámo kam.

Nemohu tedy dát prognosu našeho časopisu, chci se jen vypořádat s tím, s čím vyjel z první stanice.

I.

Co překvapilo nejvíce a nejbezprostředněji, byla skvělá úprava Rozhovorů. Ale jak již jsem psal redakci, je to vlastně věc málo zásadní, i když se nám jistě bude lépe cestovat v pohodlných vagoních a ve skvělé karoserii našeho vlaku. Nuže, budiž vzdán dík našemu konstruktérovi, čalouníkovi a dekoratérovi zároveň, Václavu Havlovi, který se ovšem zúčastní také jinak - jako cestující i topič zároveň, když dovede rozpalovat kotel života, a z této vyhně dobývá své básně.

Budiž mi však dovoleno, abych prošel jednotlivá kupé, budu tak činit jako průvodčí, který zjišťuje, zda všichni zaplatili za své místenky obolos skutečné intuice a nutnosti svého projevu, ať již uměleckého či vědecky - filosofického.

Hned za lokomotivou bývá obyčejně připevněn poštovní vůz. Dopis, který vezl, byl adresován do Brna našemu kroužku 36. Srdečný dík za něj!

Začínám tedy svou obchůzku. Není dlouho třeba zkoumat lístek Ivana Hartmanna, abychom poznali, že nasedl na správný vlak. Je v něm zřejmá jistota, když vybaluje ze zavazadla model EVOLUČNÍHO DETERMINUSMU a ukazuje všem jeho půvabné proporce. Ovšem, není to ještě socha. Jen skizza, jen možnost, jakou cestou se lze ubírat. A Hartmann má tu přednost, že je praktikem a znalcem skutečného života, že se nejenom dívá z okna, ale také vystupuje a dovede pevně stát na naší reálné zemi. Měl bych ovšem námitky proti jeho pojetí krajiny táhnoucí se za horizontem, ale to je jen důkazem toho, že se náš vlak pohybuje a tudíž ji každý vidíme pod jiným zorným úhlem. Jedno je snad Hartmannovi na škodu - ta přílišná universalita, kterou se snaží vtisknout svému modelu. Nese totiž s sebou nebezpečí, že model zůstane jen modelem s ideálními liniemi. Ale říkám, z jedné skizzy nelze soudit, ostatně to není ani mým úkolem, vždyť jsem jen konduktér, který si musí dodat důležitosti než proštípne lístek. A ten proštípne rád.

II.

Jestliže se filosof spokojí s třetí třídou, vcházím nyní do oddělení, které aspoň navenek si chtělo dodat lesku a kde usedají bohémové se zkříženými nohama do červeného plyše první a druhé třídy. Je zajímavé, že právě zde by se dalo nalézt nejvíce černých pasažérů.

To ovšem rozhodně neplatí pro Pavla Filipiho, který si své místo poctivě zaplatil básní "Rada". Z této básně vydechne na nás přímo svědomitost básníkovy. Melodie jeho verše sice připomene sem tam Seiferta z doby jeho Kamenného mostu, ale Filipi je svůj, přináší nový prvek do poesie, zatím ještě těžko pojmenovatelný. Jeho básně Rada je přínosem zároveň pro typ hudební i slovně myšlenkový, dovede se seifertovskou něhou a grácií rozvinout poetické krajkoví. Ta pečlivost, s jakou jsou jeho básně vypalčovány, svádí skoro k domněnce, že básník dá víc na vnější efekt a důkladnost formy než na vnitřní prožití. Tuto domněnku by podtrhovala a též jakási neurčitá fádní řeč, která z veršů vyvěrá... Dobře, ale bohužel právě ne nejpůvodněji. /Opět Seifert! / Vyzní přirovnání: "A muška šeptala a ty ses tolik rděla, jak lupen pivoňky, jenž do kašny byl svát" a filosofický závěr i řešení je typicky seifertovské: "O lásce chtělas psát, v tom je ta chyba celá, je dobře mít rád a o tom nezpívat". Na rub jízdenky připisují inkoustovou tužkou: "Seifertovský je výraz jen po ryze formální stránce, Filipi cítí po svém a proto se nemusí bát, že by ztroskotal."

A uvědomuji si s pocitem jakéhosi zahanbení jedno /působí to asi tak, jako když někdo v Mense se před obědem pokřičuje/ - Filipi si váží svého jazyka, nebojí se používat mm interpunkčních znamének v době, kdy námi ostatními byla zavržena skoro jako zbytečnost. A to stojí za uvážení, i když je to maličkost. Dokresluje jen můj portrét o tomto poctivém bohémovi, který jak se zdá, přistupuje k poesii stejně zodpovědně a něžně jako studentík ke své první lásce - i na svou jízdu by jel v nedělních šatech.

III.

Poněkud křiklavěji vyzní básnický kostum Ajka Koreda. Průvodčí, který jezdíval už na jiných vlacích, nežli je právě tento, dívá se jaksi nechápavě na cizokrajný oblek muže se dvěma zavazadly, jako by hledal nálepky při nejmenším z Persie nebo z Číny. Jeden lodní kufr je označen poetickým názvem Koupel v měsíční záři.

Dovolím si malé přirovnání - když člověk potká někoho velmi výstředně oblečeného, jenž má ku příkladu utržené knoflíky u saka a jednu nohavici kratší, neví honem, jestli je to nějaká nová móda nebo jen hloupost. V každém případě to bývá touha po originalitě.

Tak se mi jevil onen pasažér s divokým jménem /které má tak trochu arabský zvuk Ajk-kor-éd/ na první pohled. Protože se mi i jízdenky zdály špatné, byl jsem na okamžik zmaten, jak se mohl dostat do našeho vlaku. Ale potom jsem se zadíval pozorněji - nedokonalosti ve vnitřním ustrojení jeho básně, nebyly chtěné, na to byla velká básně příliš naivní. Byly tedy zavíněny jen

velkým vnitřním zmatkem u bezradného bohéma, který chtěl zachytit vše a neřekl nic.

Jeho básně jsou typickým diletantským projevem. Změň nápadů a nevyzrálých asociací spojená šilně překotným rytmem a násilně skloubenými verši /a jen pro tyto verše/ je dokonalou definicí rčeno pěle-mele. Ať se nesnaží autor tvrdit, že tohle stvořil pod dojmem vnitřní nutnosti! Naopak, jen proto, že tuto svou vnitřní nutnost akče skoro v každém verši znásilňuje. Tak mohlo vzniknout to velké nedopatření, které má název Koupel v měsíční záři. Je to pěkný úkaz rvacky mazi myšlenkou chtěnou a násilnou a mezi opravdovou intuicí. Jedině proto, že vím, že zde Musy byly, zabývám se touto básní. Nešťastný bohém však udělal vše co mohl, aby je odehnal. Jedině to, že se Musy tak srdhatě bránily, dokázalo mi, že si pan Kored neutrhł knoflíky u svého pocuchaného obleku sám, ale v boji i když ho pochopil právě opačně. Bylo by nejvyšší křivdou týrat nyní autora tím, že nemá nejmenšího předpokladu k básnictví atd.

Naopak, má, a to dokazuje mnohem více druhá jeho básně Kampa. Ani slovem nechci tvrdit, že by byla dokonalá. Ale má tu přednost, že už je to básně, nikoli zoologická zahrada různých nestvůrných obřátů kde se uprostřed teraria odehrává gillotánováni Mus.

Kdybych neměl být zítra zkoušen ze zeměpisu /a neznám ani řádky/ byla by vděčným thematem kekritice - ale bohužel jsme omezeni časem. Řeknu alespoň tolik: Koredovy jízdanky jsou přeškrtnány a ušpiněny, ano, místy i natrženy. Ale ta nezměrná bolest, s jakou nevědomky psal tragikomické drama o básníku zabíjejícím Musu, postaví výš než kteréhokoliv samozřejmého bohéma a chrysanémou v klopě.

IV.

Třetí z galerie básníků se usídlil ve čtvrtém kupé. Je to náš starý známý Václav Havel, tentokrát se svižnou prací o Březinovi. I když s dávkou zdravé subjektivnosti, přece se zdá, že Havel vytváří omu pravou objektivnost pohledu na básníka. Myslím, že k ní lze dojít, uznáme-li poesii jako tvůrčí princip. A Havel je si vědom vážnosti básníkovu úkolu, spatřuje v básníkovu i víc než jeho úkol básnický: jeho úkol lidský a prorocký. Slovo člověk mu nutně splývá se slovem básník, mystifikuje moc života, staví jej na první místo. Je v tom jistá dávka kompromisnosti, cítím v tom Umění pro život, a s tím nemohu souhlasit. Havel si sám ani neuvědomuje, že nutně k tomuto názoru spěje, i když ho popírá a definuje umění jako odštěpek života. Tím však umění ještě daleko více degraduje. Nejsen- Nejsen však oprávněn zasahovat do jeho vnitřního vývoje. Svou studií o Březinovi dokázal jen znovu starou známou pravdu o tom, že nějaký objektivní fakt není vlastně objektivním bez nutného subjektivního měřítka. Je to paradox, ale Havel dává mu životní nutnost.

Po stránce formální stojí práce stále ještě níž než po stránce myšlenkové, můžeme říci, že autor přináší nové postřehy k zobecněnému hodnocení Březiny. Charakteristické je /názorově spřízněno se Šaldovou studií/ jeho hodnocení básníkovu přerodu od subjektivi-

vismu k objektivismu, Havel jde ovšem dál než Šalda, protože se nebojí říci, že to sebou přináší určitou odtrženost od života. Do toho bodu zakotvil a dovedl z něj myšlenkově těžit.

A.... myslím, že není třeba mluvit o jízdence...

V.

P' se ohlásil básní 15x láska, která, myslím, nikde nedošla svého správného ocenění. V Praze, pokud vím, byla přijata s nadšením, hlavně pro svou formu, v Brně byla z téhož důvodu zavržena. Málo by pro nás znamenal P', kdyby jeho básně neměly žádných jiných hodnot, nežli právě přitažlivé /a podle okolností a vkusu i odpudivé/ t.zv. zápaďácké formy. Není však a nesmí to být důvod k odsouzení. Přijměme jako fakt, že ze tří uveřejněných básní lze soudit na neobyčejnou dynamickou vitalitu básníkovu, která pro brněnské ucho zněla zvláště ve jmenované básni násilně. Je velmi nebezpečné /ale tím více to vítám jako odvalu/ napsat patnáct definicí lásky a to intuitivně, svědomitě, bez formalismu a chtěnosti. Nelze konstatovat, že by se to básníkovi tak zcela podařilo. Není na příklad příliš pro rym voleno že "láska je den" a o verš níže "láska je sen"? Nezarazí vás láska dnes definovaná /po tisícáté/ jako "dívka, která se prodává na rohu ulice"? Ale spodní proud básně má, proto i závěr nevyzní beznadějně, ale i přesvědčivě: "Láska je taková, jací jsou lidé". Nemohu ovšem zamlčet, že jedna naše kolegyně si neodpustila, poznámku: "To mohl říci hned na začátku a odpustit si těch patnáct definicí." Je to sice typicky ženské hodnocení umění /hledá se pouze myšlenka/, náhodou však také dost vážná námitka k tomu, jak dovedl básník lásku definovat. A... nezapomínejme, že bychom těžko mohli souhlasit s bagatelisováním právě tohoto citu, který bývá označován za nejvyšší morální hodnotu... Je to, jak jsem již řekl, jen možná námitka, jen podnet, nikoliv závěr - tedy poznámka, nečinící si oprávnění na objektivní zhodnocení.

--- Báseň Probuzení působící závěrečným rýmem "Bolí mě v krku, rýma ne sežratit - : - Snění se může někdy nevyplatit. - nice i filosoficky, ale zároveň dost lacině - snad jako reklama Lesněnky, tak jest z toho cítit minimalismus.

--- Et tu? je báseň, před kterou stojím v rozpacích, neumělost se prolíná s myšlenkovou vyzrálou náplní a s dobře zvládnutou dikcí... leč je to báseň výmluvná, skoro krasořečnická a jaksi retorsky povznesená. Je-li upřímná, pak je P' člověkem jistě pozoruhodným a připustíme, i básnický zajímavým zjevem.

Jízdenky jsou správné, nevidím do obličeje dalsimu z básníků, nemám tedy proč bych je neproštíp. Ale resumé si netroufám říci: zůstává jen záhadným úsměv nepoznaného pasažéra, který může být právě tak dobře diletantem jako opravdovým básníkem.

VI.

Šifra 1500 přispěla do čísla -/tedy abych nevypadl ze hry/ přišla se dvěma zavazadly - filosofickou essayí Smrtelnost či nesmrtelnost a s básnickým fragmentem Zase ty saze, který je přímo zachvácen rozkladem formalismu - nebo lépe - není to vlastně

ani formalismus, protože ten předpokládá jistou básnickou minulost, o které se dává našim případně těžko mluvit. Je *essay* to bez přílišné ceny neboť má logické chyby a není v ní ani jediného podloženého argumentu. Opět - spousta nerozvedených nápadů - perly v blátě. Ale sbírejte je! Tož pokus to je, nic víc, originelní sice, ale to je strašně málo. Nota bene, pravdou zůstává, že se s nadpisem autor ani nevypořádá; spíš vyznívá celá "essay" jako eventuelní poznámka. Jako volání někoho, kdo prochází vlakem, a prodává ilusorní barevnou vodu s jedním nebo dvěma Výtisky Posla záhrobního. Nelze soudit jen podle zavazadel, ale po jízdence se pro jistotu zeptám až v příštích stanicích.

VII.

Teď už průvodčí nevstupuje do kupé, ale setkává se z nebezpečně známým kolegou, který je snad i v mnohém revisorem, strojvůdcem a výpravším zároveň, přesto však si dopřává ještě dost času na svůj soukromý život, kde se zahledí z oken vlaku a sprádá nějakou tu nejnovější pražskou visí. A Kopecký jistě dovede podmánivě zachytit kus skutečnosti, vytatě z podzemních vod dneška. Jeho vise Jiří se nervosně usmál...mluvísama za sebe. Jen bych ještě dodal, jak krásný moment dovedl zachytit R.K. a této své větě: "Voda zanechávala lesklou stopu na břechtanovém listí, jež se mrtvě plazilo po zdech zahrad." Tomu říkám charakterisační umění fabule. Jeho vise má gradaci, má pointu a dokonalost...? Nechtějme dokonalost v našich sedmnácti letech! Vždyť jsme na cestě z první stanice.

A jeho Chipping je přeplněn dobrými postřehy. Každé slovo má svou roli ve větě Kopeckého. Váží slova na citlivých vážkách, a je si vědom důležitosti. Nač však tolik řeči?

Salutuji a vstupuji do poseleního vagonu.

VIII.

Úmyslně nepodávám recenzi poslední Havlovy básně, abych nebyl nařčen ze stranikosti. Kdo má ostatně oči k vidění a uši k slyšení, pochopí, kdo je Václav Havel, a koho jsme získali ke společné cestě.

Nebudu vyzdihovat cenu básně Bylo na jednou na lavičce v Chotkových sadech, protože by to bylo zbytečné právě tak, jako upozorňovat na cenu některé z Michelangelových soch.

Ale jako strážce všech trvalých hodnot bych musel být první, kdo by hájil Havlovy práce, byly-li by napadeny, protože znám bezbrannost skutečných básníků. A básník - to je Havel především, o to však sta-~~namo~~ stnější, oč si více uvedomuje své lidství. A Havel je ctitelem a vyznavačem života, člověkem velkého a krásného srdce.

IX.

Vlak se rozjel a zpomalil svou jízdu, aby zastavil v nejbližší stanici. Lidé přicházejí a odcházejí, vystupují a nastupují. Ale vlak je stále tůž. Snad někdy vypadnu ze své ulohy průvodčího, snad mnohdy ublížím tam, kde to nebylo na místě...

To by však bylo jen krásným důkazem toho, že pro člověka jsou víc vřelé a upřímné vztahy než iracionální ideje. Je možno mýlit se, tápati, je možno hledat a nenacházet, jen je dno není možno, kritiku právě tak jako básniku: zradit sama sebe, poctivost a věrnost Muzám a odpovědnost ~~U~~ Umění. Proto se nikdy nemusím bát, že je vlak na nesprávné koleji.

EVOLUČNÍ DETERMINISMUS...?

Radim Kopecký.

Ivan Hartmann ve svém článku Evoluční determinismus, jež uveřejnily minulé Rozhovory, ukázal na nové stanovisko chápání determinismu a praedestinace. Došel nového názoru, evolučního determinismu, jehož zásadním faktorem je vývoj hospodářských a sociálních podmínek lidstva. Jsme zajedno s Hartmannem v tom, že faktor determinace určuje jen rámec osudu lidského a nikoliv jeho detaily, jak učí fatalisté. Těžko obhajovat calvinské pojetí determinismu, jeho chápání osudu, jemuž toto pojetí přikládá kardinální význam. Hartmann však dokládá svůj závěr, že determinace lidského života je dána vývojem hospodářských a sociálních podmínek lidstva, několika zcela nedostačujícími fakty. Průměrná délka lidského věku prý absolutně klesá, ačkoli relativně má tendenci stoupající úměrně s vyspělostí přírodních věd a jejich obrannými prostředky. Je známo, že číslo světové populace neustále stoupá, světová produkce potravin je určována stále se zmenšujícím průměrem v důsledku stoupaní počtu obyvatelstva zeměkoule. Ježto příroda sama žádá smát si ve všem dialektické rovnováhy, nemůžeme naprosto délku lidského věku určovat podle dokonalosti hospodářských a sociálních podmínek na světě. Všechny světové katastrofy, ať už přírodní nebo umělé, byly způsobeny právě porušením dialektické rovnováhy přírody! A těžiště této rovnováhy tkví v Absolutnu, to jest ve sférách lidským možnostech nedosažitelných. V tomto případě nezáleží na tom, zda nazveme Absolutnem samu Přírodu, Boha, Bohy nebo Osud, či n i c atd. podle výkladu různých náboženských anebo filosofických nauk. Zdá se tedy, že vývoj hospodářských a sociálních podmínek lidstva pranic nesouvisí s determinismem, jehož opodstanění vychází z Absolutna. Hartmann pouze konstatuje, ale nevyvozuje ze jsoucích ethických podmínek. Což otázky dobra a zla nesouvisejí s problémem determinismu? Což způsob a směr života lidského jedince a jeho naplnění nesouvisí s otázkou determinismu? Což samy hospodářské a sociální podmínky života lidské společnosti nejsou determinovány ale konstantně a schématicky vyplývají z VÝVOJE /jak to vysvětlá z Hartmannova článku/? Ptáme se: z jakého VÝVOJE? Jedinou odpovědí, odpovědí jasnou a jednoznačnou je nám učení Buddhovo, učení o koloběhu životů! Učení pálijského kánónu o koloběhu životů odpovídá nám jako jediné učení na otázku: proč mohou vedle sebe žít dva druhově neodlišní jedinci, jeden v bídě a nestěsí, druhý v blahobytu a úspěch?

Neboť učení vznešeného Gotháma, učení to nanejvýše humanitní, praví: Tvůj příští život bude verným odrazem tvého života dnešního a jeho plodů. Bude ti odměnou nebo trestem! Zde tedy nalézáme klíč ke správnému chápání determinismu: Způsob nynějšího našeho života je determinujícím faktorem našeho života příštího, naší příští existence. V tomto případě opět nezáleží na tom, zda budhistický pojem spasení srze Vznešené pravdy a různá stadia hmoty je správný či nic. Zdá-li se někomu filosofie koloběhu pochybná, pak ať ukáže na jinou filosofii, jež by stejně a uspokojivě vyřešila zásadní problémy ethiky všech dob!

Hartmannův článek opírá se ještě o jeden bod, s nímž nemůžeme souhlasit. Autor doslova píše: "jsme determinováni v našem slova smyslu svými předky a my sami máme v moci osud svůj i svých potomků." Tento závěr dokládá opět pisatel - nastojte! - dědičností! Zdá se nám zcela zbytečné dokazovat, že je-li otec zatížen nějakou dědičnou chorobou, pak jeho děti jí jsou rovněž poznamenány. Rovněž zdá se nám absurdní dokazovat, že lidé mně blízcí určují moji životní dráhu! Jedině síla a výše duševních hodnot jedince, zrovna tak jako jeho vůle dovedou jej k vytčenému cíli. Nemůžeme souhlasit ani s kalvinovskou, ani s hartmannovskou koncepcí determinismu.

V pitevně.

Ležíš tu přede mnou
 tak klidná, odevzdaná,
 s úsměvem Mony Lisý kolem rtů.
 To jako by ses na mne usmívala
 z tajemných dálek pohádkových snů.
 Smrt měkkou rukou zahladila stopy
 prožitých vášní, radostí i běd
 a jenom rána na tvém pravém spánku
 míříká, cos musila vytrpět.
 Ležíš tu přede mnou
 na chladném, bílém stole
 a po tvé duši úsměv jenom zbyl.
 Nadzemský úsměv.
 Tajemný se zdál.
 Je to snad proto, že víš, co je dál?

P.

PÍŠI TI PŘI VÍNĚ

Ty děvčátko
 na které jsem se díval onen večer
 víš přece - tam v aule
 proč i ty tak dívala ses na mne
 Marně teď o tom přemýšlím

Odkud tě jen znám
 kde jsem jen viděl ty černé vlasy
 pohozené do čela
 tak ledabyle

Kde jen jsem viděl ty jiskrné oči
 které chtěly být nenápadné
 Nevím jak jiné
 ale mne připoutávaly nejsilnějšími lany
 Však víš

Bože Kde jsem jen tě viděl již
 Či je to jen prelud
 byl ti někdo podoben
 a to tak dokonale
 že i pohyby a návyky
 chování a jednání
 by se shodovaly
 Tomi nechci věřit

Jsou někdy chvíle v životě
 že člověk něco ví
 ale neví co ví

Vím že ty...
 ale nevím odkud kdy

Nebo jsi ve mně probudila pocity
 které jsem prožil při jiné příležitosti
 a tak se stalo
 že jsem tě s někým zaměnil
 Tomu bych chtěl věřit

Ale nemohu
 protože před sebou vidím ty krásné černé vlasy
 pohozené tak ledabyle do čela
 a krásné jiskrné oči

Ajk Koreď

S m u t n ý d ů m.

Nina Drátová, KP Brno

Tento dům se železnými vraty. Tento staletý dům, jemuž
dole ve vsi nad řekou říkali zámeček. Tento dům v zeleném dešti.
Na zahradě listopad....
Shnilé listy.....
V parku je smutno umírajícím kopřivám... Šelest...kalik?...
mrtvé bícho Dva kroky Tři Spleen
Sníme svůj spleen

+++

Dává se do mžení. Znovu a znovu. Sekční šéf odchází, shasíná ci-
garetu. Je to jako před lety.

Stál nad poupětem srpnové růže a řekl: "Madam, ta růže se ná-
padně podobá vám. Je smutná a přivádí do smutku i jiné. Neví ani
proč."

Ona se tehdy usmála. V prosinci zemřela na tbc.
Dáma v prvním poschodí má migrénu. Nezalévá fuchsie ani fikusy v
zimní zahradě. Po chvílce odchází od záclony a bezmocná choulí se
do chaise longue.

Tomuto domu chybí děti. Tomuto domu chybí život.

+++

Nenávidíte podzím, Mercedes?Nenávidíte podzím a přece máte ráda
slzy." Tak promluvil gentleman X, v plstěném klbouku, utečenec
z Bieblova Peřlo-nebe-ráj.

Mercedes zavírá zelené oči. Po chvílce se promění v bílou koč-
ku. O dchází.

Zvlní závěs a gentleman odjíždí autem. Kostěný volant. Bílá sloní
.....lidská?!..... kost.

Jednoho dne navštíví tento dům smrt. /Na posled zde byla před lety
v prosinci. Madam zemřela 17., nedočkala se ani vánoc. Na Štěpána
přijel on, ten pozvaný blondýn z Norska. Zemřela... Smrt. Konvenč-
ní přání soustrasti/

Jednpho dne navštíví tento dům smrt, která přijíždí posledního
měsíce listopadu.

Gentleman X při obědě. Migrénová dáma se sklěněným pohledem us e-
dá do zeleného plyše. Bílá kočka přede. Podzimní slunce sladí čer-
nou kávu. Sekční šéf nepřítomen. Nor zanechal fotografie pro mig-
rénovou dámu.

Jídelní lístek

Předkrm - Marinovaný úhoř

Polévka - bílá

..... -

..... -

..... -

Dál už nic. /Kéž byl pozn. red./ Přů dvanácté lžící se chytá gentleman X za srdce. Přes slunce letí mrak. Venku spadl ohromný zvadlý list.

"To nic, to nic..."

Třináctou lžící nedonese k ústům.

Padá na koberec.

Migrénová dáma
oněměla.

Po chvílce vyrazí
sten. Hlasitě vyje.

Když leží v bakvi, vypadá hnusně. Křečovitý výraz, po prvé bez konvence a hladkosti, Dobře, že byl tváří k zemi, když umíral.

+++

Hle, to jsou jeho hrábě. Jeho konev. Zahradničil v neděli odpoledne. Čtyřrohý kapesník na hlavě, cenil zuby a zpíval. Dnes je pohřeb.

Ryšavec otvírá vrata. S kaštanu spadne zapomenutý list. Venku auta: bílý volant, černé květiny natištěné na papíru. Sekční šéf přijel a málo mluví. Ta černá migrénová dáma je vdova?

Když ho spouštějí do rodině hrobky, padá jí kabelka z krokodilí kůže. Vypadnou fotografie toho blondýna. Trapné.... Vyje, vzlyká....

+++

Patnáct roků. Dům pustne.

Mezitím projela válka. Z Norska přišlo parte. Zemřel. Hrdina. Kvetou srpnové růže. Vdova vzpomíná. Děti sekčního šefa skotačí na zahradě. Ludvík a dřevěným kolem v písku.

Prázdniny končí. Plátky růží padají. Za chvílku budou pu-
kat kaštany.

Dědeček? Je pryč. Daleko. Ne. Nikdy.

+++

Je šero a vdova zvoní dvěma prsty. Její prsten mu nemohli sundat z prstu. Musili mydlit té mrtvole prst.

Vdově zarazili pensičku. Zítra se postěhuje. Synovi, domů. Domů? Dolů přes řeku.

Jde naposled večerem srpnovou zahradou. Karminová ruže slzí. Ryšavec chodí občas stříkat květiny. Zahra-
da voní. Zítř? Zítř... U karminové růže stojí madam. Až se jí
lekla. Neříká nic. Jen se tak dívá. Kývá hlavou. V ruce drží čer-
né rukavice.

/"Nemáte ráda podzim.... Jste smutnější než ta růže"/ Vdova myslí
na Bílou paní.... Pochází přece z Jindřichova Hradce. Černé
rukavice, Je původem z toho rodu.

Kdo má odejít?

+++

Dům je prázdný. V průjezdu povívá vyhláška. Ryšavec chodí po zah-
radě a smrká. Chodí prázdným domem. spravuje vodovodní rouru.
Pro koho? Z rozpačitosti svinuje hadici. Zastříhuje živý plot.
Nechá toho...

Když chce odejít, křičí někdo na ulici: "Už to víte...?
Převrhla se pramice!"

"Coo-?" Měla tam tolik těch kufrů. Utopila?
Ryšavec běží k vodě. Převozníkův křik je slyšet až na horu do
smutného domu.

+++

Ingeneur, sekční šéf se ženou, Ludvík. Pohřeb rychle a skromně
do hrobky. První kaštan spadl.

+++

Dražba. Všude kolem stříkají vápno. Proč?... Tyfus, cholera?
Třináct lžicí... to je divné. O jednu víc. Je to stříbro.

Vesnička kupuje pohrabáč.

Ryšavec přináší hadici. To bylo také její.
Kupuje ji sám.

+++

Pak už nic.

Kopřivy vstávají z mrtvým a rozlézají se po zahradě.

Tento dům se železnými vraty. Tento staletý dům,
jemuž dole ve vsi nad řekou říkali zámeček.

Tento dům v zeleném dešti-----

N i c o t a .

Václav Havel

gmo Nicota

aneb o t.zv. existencialistech, nicotářích, módních nihilistech, o těch jiných, na roven postavených "odhalovačích" tech pravd ze všech "nejblubších".

Zapadlá ulice... Noc..... TMA... Plynová lampa.....
 ÚZKOST... Dvanáct hodin, 10 minut, 15 vteřin.... Jdu...!
 Strážník.... Hledím v N i c o t u....

Ježíííš Marjá, pro Pána krále, dost. Nejsem žádný copañ žijící 100 let za opicemi, ale já to prostě už nemůžu slyšet. Proč, sakra, nejde napsat:

Když jsem šel ve dvanáct hodin v noci zapadlou ulicí, potkal jsem strážníka a měl jsem v kalhotách, protože jsem straspytel.

Což pak jsme se ve škole neučili, že v češtině /nevím jak v esperantu/ mívají věty obyčejně podmět a přísudek? Já nevím, ona je sice pravda, že svět = nic /pardon: Nic/ = špína = prostitute, ale já jsem pro to, aby se jazyk přece raději nešpinil a neznásilňoval. Vždyť je ta čeština docela hezká řeč, taková klidná, útulná jako kamna, zvučná jak loretánské zvonky; dovede vyjádřit slávu prostých věcí stejně jako slávu nadčasových ideálů, dovede být těžká ~~mávnou~~ jako dubový stůl a medovina v nohou, lehká a veselá jako bříza na jaře /to létající ř nemá žádný jazyk!/ jasná a vážná jako filosof. Vzpomeňme na češtinu básníka Máchy, novináře Havlíčka, historika Palackého, romanopisce Jiráska, básníka a fejetonisty Nerudy, estetika a kritika Šaldy, spisovatele Vančury, básníků Nezvala nebo Seiferta! Těch různých mentalit a nátur, těch různých nádechů a ladění! Jednou ten náš jazyk bojuje na barikádě a šavlí v ruce a s červenou stuhou před hrud, jindy letí ráno z lesa a zpívá, že se pasou jeleni. Jednou se chvěje pohnutím nad vzpomínkami ~~na~~ stříbrný vítr, jindy zase ~~mnou~~ v pathosu husitské historie a lipanské či bělohorské tragedie. Jednou tak dojemně se zpovídá zlásky k starému Bělidlu, jindy tak vroucně zvučí, když vyzývá národ k boji proti okupantům. Tulí se mile, jako to malé nic, jemuž u Čapků říkali Dášenska a letí jako gong k nebi, ba ještě výš, jako v "Bojích o zítřek"! Tajemně zvoní u Erbena, magicky bubnuje v širokém proudu Březínova rytmu, statečně a nesmiřitelně křičí a Bezruče. Jaká urážka těch všech lidí, když naši řeč někdo tak mrzácil! Je to jako byste Boženě peroucí závoje ve studeném potůčku namalovali na neuhách nylonky a v ústech visící cigaretu, prostě nemožné. Pišmě tak, jak nám zobák narostl. A mysleme tak, jak nám narostly laloky v mozku, říkejme to, co říká naše srdce a ne to,

co se nám zdá být moderním. Já vím, on se někdo stydí za to, že je z Pelhřimova a na ze Sydney nebo z Javy, ale nedá se nic dělat, už je to tak. Když sedím ve tři hodiny odpoledne v kavárně Slavii, poslouchám racky a myslím si, že jsem v existencialistickém baru v Paříži ve 3 hod. v noci a poslouchám v objetí namalovaných hereček známých z nejlepších supermoderních filmů nejnovější jazz, nevypadám ani tak jako pan Camus, ale spíš jako jistý don Quichote de la Mancha. Když někdo nevytáhl nikdy paty z rodných Kostomlat, příliš mu negluší, píše-li o bezmezné úzkosti a víře v nicotu, jež se jej zmocňuje vždy tehdy, kráčí-li nějakým newyorským průchodem. Já navím, snad se o tom dá diskutovat, a já myslím, že nejprve musím umět napsat sloh o sousedově stodole, než budu psát o Eiffelově věži. Snad mi namítnete, že jsem konservativce a že nevím co je moderní. Možná, že nevím, vím však jen tolik, že nacistická okupace otevřela oči i takovému filosofu, jako je J.P.Sartre a že moderní už nikdy nebude, budou-li naši septimáni psát chtěné existencialistické hluchosti. Slabí básníci jsou vždy třicet let za svou dobou. R.1920 psali jako Svatopluk Čech, r.1945 jako André Breton, píšou-li nyní jako A. Camus, kopírují jen věc starou patnáct let. A k tomu jen kopírují, aniž by si uvědomovali, jaký je existencialismus veliký výpad do tajemství života a zároveň do říše zla a ošklivosti. Bývá to obyčejně nějak takto:

Nic. Já. Jdu. Tma. Zdá se mi, že svět nemá smysl. Lomcuje mnou nesmírná úzkost. Usmívá se na mne prostitutka se syfilitickým nosem. Smrt. Jsem sprostý. Všichni muži jsou homosexuálové. Všechny ženy lesbičanky. Jednodušeji: celý svět je hnůj a močůvka. Zde existencialistický autor pro dnešek skončil, protože jej maminka volá:

"Františku, buchtý jsou na stole. Chtěl jsi jít ještě na ten football!"

A náš milý existencialista, jak má ještě buchy v ruce, utíká co mu nohy stačí k hřišti, pohvizduje si při tom. A když si rychle shazuje šaty do zelené trávy, to už definitivně zapomněl, že je vlastně existencialista a že svět a život jsou jen jedna stoka lidských výkalů.

Přece ta obyčejná víra v život, ta vitální radost ze života, ta vášnivá vůle žít, žít v lidskosti, jsou tak krásné síly, že žádné filosofii z kavárny se je nepodaří zlomit u prostých lidí.

Lze věřit, že moderní skepse a dnešní rozvrácený myšlenkový a ethický stav ve světě opravdu dokázaly dovést ve složitém vnitřním vývoji některé francouzské spisovatele a profesora Václava Černého k existencialismu, ale "dospívá-li" k němu vážený kvartán nebo septimán, pak to bývá obyčejný důsledek myšlenkové a duševní rozhybanosti pubertálních let, kdy chlapec neví, co by dělal, aby vypadal co nejmoderněji a nejoriginálněji. Nejsem pedagog, a jsem ostatně také septimán, ale přesto soudím, že je v tomto případě dovoleno vytáhnout dotyčného za ucho, poslat ho udělat školní úkol, zopakovat matematiku, stavět se v knu, potom si lehnout do postele a ještě číst třeba Jirotkova Saturnina. A náš existencialista až bude shazovat a usínat, dokonale zapomene na to, že přechází z Nic do Nicoty a že má ostatně ještě sedět v módním pařížském baru.

To byla taková menší úvaha, bezprostředně inspirovaná minulou redakční radou našich "Rozhovorů", kde přibližně 3/4 příspěvků, jež se sešly, byly t.zv. existencialistické, sršící bordely a prostitutkami nebo t.zv. mystické, přečpané ~~Walt~~ Nici, Nicotami, Pustotami, Hnusy, Špínami, Ůzkostmi a jinými rrazdnostami. ~~Jejsem proti tomu~~, abychom je tam dávali, nejde o to někoho ne-aveřejnit, ale dokázat mu jeho chybu. Těch prázdno- musí být v časopise přiměřené množství, abychom nemusili přezvat "Rozhovory" na "Nicotu" nebo "Hnus".

.....ičufkg,.....====++++---ääšššš??OI%~%/%%/%% - "é

M Ě S T O

Město výkřiků a reklam
 město kamelotů
 město dívek tančících
 město barev a potu
 město plakátů a ryku
 město plné zákoutí
 miluji Tě

Miluji sady, Tvoje ulice
 a zašlou slávu
 Malou Stranu a pivovary
 milují všechny Tvoje rozmary
 a všechny dary
 jež dáváš každému
 kdo přichází a prosí

Miluji Tě
 Město
 já ztracený
 já kdosi

Věci mají svůj život
 koupí se-radost způsobí
 slouží a potom se zahodí
 opotřebují
 rozbijí a
 omrzí

Potřeby ženě
 která hříšná byla
 a tím se prý prohřešila
 že život ztratila
 že srdce neměla
 že lásku necítila

Tulák a ničema
já člověk
bez cíle
za každé éry
já, který vysmívám se všemu snažení
já, bez lásky
bez kariéry
já k Tobě přicházím
a já Tě miluji

Miluji Tvoji beznaději
miluji staré pivnice
a ženy beza cti
a bze srdce
a ženy prodejné
i ženy světěce

Ze všeho miluji nejvíce
Tebe - Město

Pouline, KP Praha

K d y ž n e m o h u s p á t . . .

Tvé rty jsou chladivé
jak balsám na ranách,
Tvé sametové rty.
Tvé rty - tot' chvílky zapomnění
ve všedním toku života,
tvé rty - tot' okamžiky snění,
dvě měkká sametová zvířátka,
a někdy jsou jak trpké víno mešní,
tvé rudé rty,
o nichž sním v noci dnešní.

P* KP Praha

U k o l é b a v k a .

Eva Pokorná.

Spi, dítě, v peřinkách bílých
 spi, mé dítě nežádoucí -
 mateřské lásky pramen vroucí
 pláče a sténá v usínání -
 smutný je večer v dlouhých svých chvílích,
 snad horší nežli umírání...
 Spi, chlapče, spi, mé a jeho děcko malé -
 vždyť nepřišlo jsi, kdy jsi mělo -
 "Jsi prokleté", mi v duši znělo
 při tvém prvním probuzení...
 ty spi, však matka nespí dále -
 nastane noční utrpení...
 Spi, dítě, spi, ať neuvidíš,
 jak otec svištícím řemenem mává,
 jak jeho opilá hlava
 tlačí na mé srdce těžký kříž -
 ani rám okna, ani skříň neukryje,
 tvůj táta dobře míří, dobře bije...
 Jediný úkryt kam nepadá rána
 je bílá postel čerstvě rozestlaná -
 ale ta hrůza ! horký dech vroucí,
 jak se mi hnusí ! Raději mě zbij !
 Pak přijde na svět další lidský květ, však nežádoucí...
 Spi, dítě, pokojně spi
 už je slyšet krok na zaspí -
 tvůj otec si chystá řemen svistivý !
 Dítě spí - matka otvírá : "Jdi !"
 Však řemen klidně visí, tam kde ráno -
 Bůh smiloval se nad ukolébavkou...
 Konečně dává, komu bylo bráno !
 Muž předstupuje před ní s pokorou -
 slavnostní výraz s očí jeho nese stálost věčnou :
 "Ženo, odpusť mi,
 zbloudil jsem !"

-1500- :

Větříčku
 kdepak jsi létal
 Počkej
 napiši psaní
 Víš
 pro ni

Neříkej
 vždyť znát ji musíš
 Častokrát
 do jejich sukni jsi vál
 Tam
 kam jsem se bál

Větříčku
 vyřídí jí pozdravy
 Řekni
 máme tě rádi
 Přestože
 plémě jsi hadí

Radim Kopecký: MARCEL BORNAND .

Marcel Bornand, jemný lyrik, jehož knihy si nečiní jiných nároků než vzbudit v čtenáři lásku k popisovaným lidem a věcem, je vpravdě básníkem Prahy, básníkem její slávy a štěstí, jejího utrpení i bolu. Vynikl nejen jako spisovatel, prosaik i básník, ale též jako hudební skladatel. Bornand ve svých líbezných dílech srostl s Prahou a jejím lidem; přestože jako Švýcar mohl ve válce opustit město a vrátit se do vlasti, neučinil tak, a svou literární a musikální činností podporoval víru obyvatelstva ve vítězství nad nelidskou knutou hitlerovského nacismu, víru ve vítězství myšlenky svobody uměleckých projevů, víru v šťastnější a spokojenější život. Marcel Bornand působí v Praze od roku 1936 jako profesor francouzštiny. S menšími či většími přestávkami působí u nás dodnes. Je příslušníkem té generace, která sice chápe často vážnost sociálních problémů, ale nedovede ukázat cestu k jejímu odstranění. Je příslušníkem té vrstvy umělců, jež zavrhuje sociální tendenci v literatuře; je příslušníkem té vrstvy umělců, jež se snaží pouze v čtenáři vzbudit cit k utrpení, jež si nevšímá velkých událostí, které případně bagatelisuje, aby tím více se mohla věnovat popisování minuskulí, jimi se nadchnout nebo nad nimi zaplakat. Bornandovy knihy nejsou souvislými díly, spjatými jedinou myšlenkovou osou, nýbrž pletivem krátkých povídek, jak dny ubíhaly. V předmluvě ke své knize "Praha ve své slávě a utrpení" říká Marcel: "Jestliže se mi podaří vyjádřit alespoň něco z krásy Prahy, vystihnout půvab dojemných poetických výtvorů českých umělců, zdůraznit hrůzy okupace, později pak teror v Praze během války, domnívám se, že se tak částečně zhostím velikého dluhu vůči Čechům, kteří mi vždy osvědčovali tolik laskavosti a dobroty".

Víme, že se Bornandovi podařilo vyjádřit nejen to, co kladl za úkol, ale podařilo se mu prostě a jednoduše vyjádřit daleko více. Pod tahy jeho měkkého, avšak strohého pera, vycítujeme přímo mistrovsky zachycené nálady míst, které by se nám svojí každodenností zdály bezcenjé a všední. Bornand ve svých visích si nevybírá z bohatosti pražských scenerií, ale pod tíhou intuice tvoří téměř všude. V jeho díle nenajdeme deskripce malebných zákoutí, k tomu účelu zvláště vybraných. Jeho pozorování jsou zcela bezděčná a přirozená, z nahoty pohlednicových motivů dovede vyssát krásu a jemnost do poslední kapky, hledá a nachází námět k visí či uměleckému popisu tam, kde bychom jej nikdy nehledali. V tom tkví literární hodnoty díla sporého Švýcara, nadšeného pro věčnou hodnotu Prahy, nejen jako umělecky pojetého celku, ale Prahy ~~jejích~~ jejích obyvatel, Prahy denního běhu života.

Je příznačné pro Bornandův jemnocit, že i v hud. literatuře vynikají mezi mnohými jinými jeho skladbami, zejména díla komorní a díla pro menší orchestry. Jeho tvůrčí genius jakoby byl poznamenán věčnou markou lehkosti a vzdušnosti, citem k intimitě prostředí!

První knihou Bornandovou je shora citovaná "Praha ve slávě i utrpení". Ensemble črt ztrácí na některých místech jindy příznačnou nežnost neprocitěným překladem. Do češtiny nepřeložená zůstala dosu novella "Přerušovaný sextet", dále improvizovaný sled pokladů české národní tvorby hudební v "V zahradách československé hudby" a exaltovaná óda na Prahu "Praha - znovunalezená..." V posledním svém díle, v díle nejsugestivnějším a komposičně nejdokonalejším, v "Symfonii v šedém", ^{do} dovedl

autor, jemný umělec-impressionista, a la improvise z básnit všem uťatou poezií Prahy. Používá formy drobných rychlých obrázků, kde každá notace odívá se v hodnotu nejen spirituelní, ale i smyslovou. V Symfonii odhaluje spisovatel málo známé hodnoty architektury, literatury a umění, z nichž žila česká duše za časů porobení. V knize noříme se do tajemné atmosféry tisíciletého města, dýcháme jeho parfumu.

Ukázky z díla:

Zvláštní druh piva. Malvaz. Pije se z kameninových džbánek, je husté jako krém. Restaurant, kde dostanete Malvaz je jako pohádka: malý, klenutý, pod él zdí zbraně. Od stropu visí karavela; " Zve nás k plavbě " prohodí moje dívka. Jakýsi stařík drnká přitlumeně na citeru "Věrnou lásku " od Smetany.

/Z knihy "Praha ve své slávě i utrpení",
překlad Jarmily Pílzové -/.

Někdy chodím s jedním krajanem do staré francouzské restaurace, velké a vkusné, ale plné Němců. Je zde výborné trio: housle, cello, piano. Tři hudebníci svou hudbu prožívají. Mrkají na mne. " Jsme spoluvinníci, což ? " Jsou to Češi. Pod magickými prsty houslistovými zpívá hudba Debussyho tak dojemně. Triumf Debussyho, Ravela nad sklenicemi piva.

/překlad z knihy "Praha ve své slávě i utrpení", J.Pílzová, kap. podzim/.

Má drahá Vltavo, přicházím usednout na Tvůj břeh. Řekni ! Nejsem znavena ? Nechceš se zastavit, trochu si odpočinout ?

- Jak bych mohla ? Jsem obraz života, který nás vleče bez ustání...

- Pověz, odkud přicházíš ?

- Zdaleka. Šťastná a klidná protékám svou vlastí údolímí mezi horami. Rozpustile utíkám vesničkami, městečky. Uvěznena - vytvořím jezírko a prchám dál. ~~XX~~ V dále konečně rozeznávajíc Prahu, blýskající se na slunci, zrychlují svůj běh a vítězná otevírám náruč. To je má historie; život však je utkán z radostí i bolestí. Nikdy neopouštím město bez žalosti, protože - viš, co mě čeká ? Když opustím svou zemi, nejsem než chudou stracenou dívkou, jež utíká se vrhnout do vlčí tlamy. Jak smutný konec !

- Vyprávěj mi radostnější příběhy, drahá Vltavo...příběhy lásky !

- Jsou všechny stejné.

- Co říkají ti, co se mají rádi !

- Málo vpravdě. Milují ticho. Jednou večer unášel proud bárku s mladičkým párkem. Pochytila jsem jen nemnoho slov : "Boženo, mé malé srdíčko jsi jemná jak broskev, lahodná jak třešeň..."

- Měl říci !

- Ano, toužil po pohlazení. Říkal : "Boženo, mé malé slunéčko, bez tebe nemohl bych žít, můj život byl by beztvárý, jednotvárný. Posloucháš škrkot mého srdce ?"

- A ona odpověděla ?

- Řekla: "Je to docela přirozené, příteli "

- To je všechno ?

- Ano, je to všechno.

/ Ze sbírky "Symfonie v šedém, překlad
R. Kopecký-1953/.

Jiří Paukert: VILA POD ŠPILBERKEM.

Ulice se vinula jako prsten
 Její jméno je půvabné
 Italský básník Sylvio Pelli co

Hledám tu vilu se skleněnými očima
 Zazděnou do svahu
 Ne kvůli té vile Chraň Bůh
 Kvůli němu

Potom bloudím u vodojemu
 Na zeleném trhu počítám hlávky zelí
 A svazky s petrželí
 A svoje lásky
 Jež vždy do jisté míry jsou sázky
 Ještě ani jednu jsem nevyhrál

Mohu se také vnořit do Dominikánského kostela
 Jednou když jsem šel okolo
 Zdál se mi stříbrný
 A svítil zeleně
 To mne uchvátilo
 Sestupují-li se schodů vypadá to majestátně
 Mohu být sentimentální počítaje údery zvonů

Ale vždy zas se vracím k té vile
 I když stojím nahoře na vyhlídce
 A přes rameno mi dýchá pensista
 A dole město jako panorama
 Jako živý obraz na Petříně
 Švédí dobývající město

Zdá se mi že ta ulice je labyrintem
 Kterým je nutno projít
 Když vrážímě do zrcadel a nenalézáme než sama sebe
 A hledáme tu vilu a v ní Jeho

Dnes tedy zazvoním na zvonek - On jistě nebude doma
 On jistě nebude doma nebo bude a bude brást svou plavou hlavou
 Bude říkat konvenční věty a mít ke mně němou úctu
 Před básníky je se třeba strachovat
 Ó prosím tuto mou báseň nikdy nevydávejte
 Tato báseň je extempore
 Vždyť co na tom všem Dnes uvidím Jeho v té kvetoucí vile
 A bude mi vyprávět o své milé

Ten chlapec plavého jména Mé srdce Sténá

Jvan Hartmann: O SUDU OSUDU

Dosud dusot osudu do sudu osudu nás zasul,
 dosud soud osudu se sudem osudu na uzde
 d o suché sudby si dusá.
 Svěží trojspěží s otěží stěží neběží,
 bez lekce lehce a měkce, nechť chce nechť nechce neleží.
 Tak osud dosud na sud osudu si zased,
 sud osudu se nese do secese.
 Secese se přece nesetřese,
 nesetře se přece secese!
 Osud sud osudu sune dál.
 Ze sudu osudu suk osudu se vysul.
 Suk osudu strh osud,
 jenž strkal sud osudu, pod sud,
 sud osudu osud pod sebou rozdusal.
 Suk osudu ze sudu osudu se sune dál,
 sud osudu se sukem osudu se nesune dál.
 Suk osudu bez sudu osudu dodusal,
 sud osudu bez suku osudu se rozsypal.
 Sud osudu, an nás dusil, nás nedusí dál.

- - -

• Organizační zprávy.

Redakce děkuje všem, kteří se zasloužili o druhé číslo a zároveň se omlouvá za celkovou názorovou nesourodost. Ta je jen důsledkem touhy po objektivním výběru příspěvků a redakce věří, že časem Rozhovory si vybudují ucelenější ideovou osu.

Příští číslo /dvojčíslo/ vyjde ke konci prosince, avšak uzávěrka je již 1.XII.1953. Příspěvky došlé redakci později se odkládají až do dalších čísel!

Na druhém čísle pracovali: Jiří Fragner, Miloš Dus /≈1500/, Stanislav Macháček, Radim Kopecký, Václav Havel.

Redakční šotek oznamuje, že mimo jiné provedl v tomto čísle nadplán: V básni Město /str.15/ jsou vsunuty dvě strofy /třetí a čtvrtá/, které nikterak myšlenkově nesouvisí /t.j. básník - nebo -řka?/ nesleduje paralelně dvě myšlenky/.